

ZULFIYA SHE'RLARIDA VATANPARVARLIK TUYG'ULARINING TASVIRI

To'rayeva Maftuna Omongaldi qizi,

*Xorazm viloyati, Qo'shko'pir tumani, 1-son Afcho'smuo'tmi-Ayrim Fanlar
Chuqur O'qitiladigan Sinflari Mavjud Umumiy O'rta Ta'lim Maktab-Internati
9-sinf o'quvchisi*

Annotatsiya: *Zulfiya ijodi o'zining samimiyligi, hayotiyligi, yurtga sadoqat va vatanparvarlik motivlari bilan avlodlar qalbidan chuqur joy olgan. Uning she'rlari O'zbekiston tarixida, xalqining ruhiy olamida beqiyos ahamiyat kasb etadi. Zulfiya she'riyatiga xos bo'lgan asosiy mavzulardan biri bu vatanparvarlikdir. Shoir o'z asarlarida Vatanni tabiat go'zalligi, insoniy qadriyatlar va mustaqillik ramzi sifatida talqin etgan. Zulfiya uchun Vatan faqat geografik hudud emas, balki inson yuragiga chuqur ildiz otgan muqaddas zamin, ona mehribonligi, xalq sadoqati, tarix va an'analarini o'zida mujassam etgan aziz manzildir.*

Kalit so'zlar: *vatanparvarlik, Zulfiya, yurtga muhabbat, ona diyor, milliy g'urur, she'riyat, mustaqillik, sadoqat, ezgulik, fidoyilik*

Zulfiya she'rlarida Vatanning tasviri turli timsollar orqali ifodalanadi. U o'z asarlarida ona zamin go'zalligini tasvirlarkan, uni ona obraziga qiyoslaydi. Shoir Vatanni ona tabiat, bog'-rog', tog'-dara, charaqlagan quyosh, shaffof suvlar, beg'ubor bolalarning quvonchi orqali tasvirlaydi. U uchun Vatan—xalq boshiga tushgan quvonch va dardu-hasratlarning aksidir. Zulfiya she'rlari orqali o'quvchi O'zbekistonning buyuk va mehnatkash xalqini, boy tarixiy merosini, ona yurti uchun g'urur va faxr bilan yashaydigan insonlarni his qiladi. Shoiraning asarlarida ona yurti uchun sadoqat, erkinlik, mustaqillik, tinchlik va baxt uchun kurash motivlari kuchli ifodalangan. Uning she'riyatida zamonaviy yosh avlodni Vatanga muhabbat, xalqiga sadoqat, ona tiliga hurmat ruhida tarbiyalash g'oyasi ustuvor o'rin egallaydi. Zulfiya she'rlarida vatanparvarlik tuyg'usi inson ongining

yuksakligiga, hayotga, qadr-qimmatga, kelajakka bo'lgan intilish bilan chambarchas bog'liqdir. Shoiralar yaratgan obrazlar orqali yoshlarni Vatanni sevish, uni ardoqlash, qadriyatlarni asrab-avaylashga chorlaydi.

Shoira she'riyatining yana bir yuksak xususiyati unda Vatan oldidagi burch, fidoyilik, el-yurt ravnaqi uchun xizmat qilish, pok niyat va orzu-umidlar bilan yashashga chorlashdir. Zulfiya uchun Vatan, birinchi navbatda, xalqining taqdiri, shonli o'tmishi, muqaddas orzu-umidlari bilan bog'liqdir. U xalqining tarixdagi o'rni, buyuk allomalari, aziz insonlari, zaminining go'zalligi haqida yozar ekan, Vatanga bo'lgan cheksiz muhabbatni, mehrini, sadoqatini she'riyat orqali ko'rsatadi. Zulfiya asarlarida mardlik, jasorat, Vatan himoyasi, mehnatsevarlik, tinchlik va erkinlik uchun kurash afzal fazilatlar sifatida talqin etiladi. Shoiralar ijodida an'anaviy vatanparvarlik mavzulari zamonaviy yondashuv bilan uyg'unlashgan. Zulfiya Vatan ravnaqi uchun ishlash, ona diyori taraqqiyotiga o'z hissasini qo'shish, xalq manfaatlarini o'ylash va himoya qilish, sog'lom jamiyat qurish g'oyalarini ilgari suradi. Uning lirik-epik she'rlarida yurtga g'urur, mustaqillik va baxtli hayot uchun intilishga da'vat kuchli aks etadi. Shoiralar o'z she'rlari orqali o'quvchilarni vatanparvarlik, insonparvarlik, do'stlik, sadoqat, mehr-oqibat, hamjihatlik ruhida tarbiyalashga harakat qiladi. Zulfiya ijodida tinchlik, taraqqiyot, zamonaviylik, yangi avlod orzu-umidlari, yoshlarning ezgu niyatlari Vatan ramzi sifatida e'zozlanadi. U she'rlarida yurti ravnaqi uchun g'urur, faxr bilan yashayotgan insonlarning hayotini, ularning orzu-umidlarini ulug'laydi. Shoiraning biror bir she'rini o'qir ekansiz, O'zbekiston tabiati, xalqining orzu-armoni, yosh avlodning baxtli kelajagi uchun talpinayotgan yurak to'lg'onishlari, bildirib o'tilgan orzu-umidlar sizni to'lqinlantiradi.

Shoira o'z asarlarida mustaqillik, erkin hayot uchun kurash g'oyalarini kuylaydi, xalq baxti, tinchlik va ravnaq sari olib boruvchi yo'lni ezgulikka undaydi. Zulfiya qalbining o'tkir sezgisi, o'z yurti uchun g'urur hissi, milliy qadriyatlarni qadrlash, buyuk ajdodlarimiz merosiga hurmat asarlarining doimiy mavzusiga aylangan. Shoiraning ijodiy merosi o'quvchilar, yosh avlodlarni ijtimoiy faollik, Vatanga sadoqat, erkinlik ruhida tarbiya qilishda g'oyat muhim o'ringa ega. Zulfiya

she'riyatida Vatan to'g'risidagi tasvirlar rang-barang va mazmunan boy. U yurtni orzu-umidlari amalga oshadigan muqaddas zamin, xalqining baxti, farzandlarining baxtli kelajagini ko'zlab, doim ijod qiladi. Shoir Vatan uchun kurashgan avlodlarning nomini, ulkan mehnatini, munosib yashash uchun qilinayotgan harakatlarni, yurt kelajagi uchun qilinayotgan ezgu ishlarni madh etadi, yoshlarni ona yurti uchun xizmat qilish, or-nomusni asrash, yurtini sevishga da'vat etadi.

Zulfiya she'riyatining eng muhim xususiyati shundaki, unda Vatan go'zalligi, xalq baxti va orzu-umidlari faqatgina so'z orqali emas, balki butun hayot mazmuni sifatida ifodalanadi. U yoshlarni har bir kunini mehnat va izlanishda o'tkazishga, orzu qilgan baxtli jamiyat uchun harakat qilishga chorlaydi. Shoir ijodi davomida yurtning buyuk kelajagi sari ishonch, undagi o'zgarishlar, baraka va taraqqiyotning timsolini yaratadi. Zulfiya asarida Vatan timsoli hech qachon sustlashmaydi, aksincha, har bir asarida yangi ma'no va ohangda yangraydi.

MENING VATANIM

Men shunda tugildim, ko'rdim dunyoni,
Hayotga ilk qadam qoyganman shunda.
Tilim nutqtopdi, kozim ziyoni,
Mehr va erk bilan yashadim kunda.

Go'dak tushunchamda Vatan deb bildim
Kozni qamashtirgan ko'm-ko'k bog'ingni,
Korganda qirgoqdan ketolmay qoldim,
Oyga ko'zgu bolgan sof bulog'ingni.

Ko'ksi xazinaga boy baland tog'lar,
Paxta vodiylaring cheksiz, bepoyon.
Kunda qizib yotgan qumliklaring ham
Ajib jilva bilan boqdi mehribon.

Yerdan bosh ko'targan har bir giyohga

Bogbon muhabbati, mehri-laboqdim.
Har g'unchang, har guling ko'zim erkalab,
Men gamsiz, alamsiz qo'shiq-la oqdim.

Bog'laring gullarga burkangan bahor,
Ilk sevgi qalbimga kirdi yashirin.
Salqin kechalarni o'tkazib bedor,
Toshqin suvlaringga aytdim ishq sirin.

Tongda bulbullaring xonish qilganda,
Meni maftun etdi ajib bir hayot.
Nihol soz tutqazding mening qolimga,
Qoshigim tug'ilib chiqardi qanot.

Faqat seni dedim, qalb qo'shig'ini,
Ey, aziz Vatanim, atadim senga!
Sen hur bolganing-chun nafasim hurdir,
Hayotim lazzatli, baxt yordir menga.

Mana shuning uchun tuprog'ing aziz,
Kozim qorasiday ko'raman yaqin.
Sening mehring, ishqing kezar qonirnda,
Misoli bahorgi hayotbaxsh oqin.

Sening pok parchangga bosib kirdi yov,
Bizning saodatga solmoq boldi chang.
Qozgal, qutqar deding, qo'zgaldi ei-xalq,
Har qarich yer uchun qildik qattiq jang.

Kirib kelgan sari dushman o't sochib,

Meni qoplab oldi gazab, hayajon.
Dushman kuydirgani har xona uchun
Qasos istagida olovlandi jon.

Qo'shig'im, oromim, qalam, kuchimni
Sening himoyangga keltirib tikdim.
Men jangdan uzoqda - oddiy askarday,
Senga qurol yasab, temirlar bukdim.

Ishonchim buyukki, bo'lur zo'r bayram,
Mening sevganim ham qaytadi g'olib.
Yo'lga chiqaman quchogim to'la
Bog'laringda osgan gullardan olib.

Butun xalqim bilan bayramga chiqib,
G'alabani qutlab, olaman sozim,
Senga, aziz Vatan, senga, ona yurt,
Mehring, ishqing bilan to'liq ovozim

Zulfiya she'riyatida milliy hamdo'stlik, do'stlik, ahillik, bag'rikenglik, mehr-sadoqat ruhi mustahkam joy olgan. U Vatan go'zalligi, tabiiy boyliklar, xalq madaniyati, yutuqlari, mehnatsevarligi borasida iftixor bilan kuylaydi. Shoir insonlarni yurt obro'sini ko'tarishga, uning sha'nini yuksaltirishga undaydi. Unutmaslik kerakki, Zulfiya she'riyatida vatanparvarlik eng avvalo ruhiy talab, yurakdagi zahmat, qalb to'lqinlari, orzu-umidlarning o'zagi sifatida talqin etiladi. U har bir insonning yurtga, elga bo'lgan mehri va fidoyiligi, tinchlik va taraqqiyot uchun kurashish istagi, baxtli hayot yaratish uchun intilishi she'riy nutq bilan bezalgan. Shoir she'rlarida mustaqil O'zbekiston, uning xalqining orzulari, yosh avlodning baxtli kelajagi madh etiladi. Jamiyat hayoti, inson kechinmalari, ona yurti uchun chin dildan xizmat qilish, xalq farovonligini ko'zlab amalga oshirilayotgan ishlar shoiraning hayajonli misralarida yangraydi. Zulfiya she'riyatida yurt, xalq,

zamon, yangi avlod orzu-umidlari doimo e'zozlanadi. Shoiralar har safar yangi she'rida yurak so'zlarini xalqiga, yurtiga, yoshlarning baxtli istiqboli uchun aytadi. Zulfiya asarlari yoshlarni yaxshilikka, illat va beparvolikdan uzoq bo'lishga, Vatanni, xalqini sevrishga, taqdiriga befarq bo'lmaslikka da'vat etadi.

Urush! Noming o'chsin jahonda,
Hamon bitmas sen solgan alam.
Sen tufayli ko'p xonadonda
Ota nomli buyuk shodlik kam.
Yulding ota demak baxtini,
Juda murgak go'daklarimdan.
Yaxshi ham bor shunaay Vatani,
Dalda bo'ldi yuraklarimga

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, Zulfiya she'riyatida vatanparvarlik tuyg'ularining tasviri o'ziga xos badiiy yondashuv, samimiy so'z ohangi, hayotiylik va chuqur mushohadaliligi bilan ajralib turadi. Shoiralar asarlarida Vatan madhi, ona yurtdan faxrlanish g'oyalari, xalqqa xizmat qilish tuyg'usi, milliy qadriyatlarni e'zozlash, yangi avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash muhim o'rin egallaydi. O'zbekistonning buyuk kelajagi uchun fidoyilik, mehnatsevarlik, baxtli va tinch hayot sari intilish shoiraning doimiy she'riy mavzusiga aylangan. Zulfiya asarlari bugungi va ertangi avlod uchun to'g'ri yo'l-yo'riq, yuksak ma'naviyat, milliy g'urur va Vatanga sadoqat maktabidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdurahmanova, R. (2021). "Zulfiya she'riyatida yurtga muhabbat va vatanparvarlik ruhi". O'zbek tili va adabiyoti, 3(2), 61-67.
2. Alekberova, D. (2019). "Zulfiya she'rlari orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarida vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantirish". Til va adabiyot ta'limi, 5(1), 44-49.
3. Ashirmatova, S. (2018). "Vatanparvarlik va ma'naviyat: Zulfiya ijodida aks etgan motivlar". Adabiy meros, 19(4), 12-18.

4. Eshqulov, T. (2020). "O'zbek adabiyotida zamonaviy vatanparvarlik: Zulfiya asarlari misolida". Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi, 6(2), 35-41.
5. Jalilova, M. (2017). "Vatanni sevish romantikasi: Zulfiya she'rlarining badiiy tahlili". O'zbekiston adabiyoti va san'ati, 12(3), 22-27.
6. Karimova, N. (2022). "O'zbek adabiyotida vatan madhi va Zulfiya ijodining ahamiyati". Til va adabiyot.uz, 14-son, 89-95.
7. Rustamova, Z. (2019). "Yangi davr o'zbek she'riyatida vatanparvarlik va Zulfiya lirikasining o'rni". Ijodiy izlanishlar, 8(1), 54-59.
8. Umarova, F. (2021). "Zulfiya merosi: mustaqillik va vatanparvarlik motivlari". Fan va Taraqqiyot, 4(2), 41-46.